

Ігрові технології набули широкого використання у практиці навчання іноземної мови. Використання різних видів навчальних лексичних та граматичних, рольових ігор сприяють міцнішому формуванню мовних та мовленнєвих навичок.

Отож бачимо, що в сучасних умовах суспільних викликів перед викладачем стоїть проблема вибору найактуальніших інноваційних педагогічних технологій, які б могли забезпечити якість та ефективність різних форм навчання, сприяли б формуванню конкурентоспроможного фахівця, відкритого і готового до інноваційної педагогічної діяльності.

Література

1. Волошина О. В. Педагогіка інновацій у вищій школі: навчально-методичний посібник. Вінниця, 2014. 161 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник [Текст]. К.: Академвидав, 2004 352 с. (Альма-матер).
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Хрінком Інтер, 2008. 1040 с.
5. Інноваційні педагогічні технології: посібник / За ред. О. І. Огієнко; Авт. кол.: О. І. Огієнко, Т. Г. Калюжна, Ю. С. Красильник, Л. О. Мільто, Ю. Л. Радченко, К. В. Годлевська, Ю. М. Кобюк. К., 2015. 314 с.
6. Кухаренко В. М. Дистанційне навчання: Умови застосування. Дистанційний курс: навч. посібник / за ред. В. М. Кухаренко, 3-є вид. / В. М. Кухаренко, О. В. Рибалко, Н. Г. Спротенко. Харків: НТУ«ХПШ», «Торсінг», 2002. 320 с.
7. Рашевська Н. В. Змішане навчання як психолого-педагогічна проблема. *Вісник Черкаського університету*. Випуск 191. Частина IV. Серія «Педагогічні науки», 2010. С. 89–96.

УДК 378.046

Локшина О.І.

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
olena.lokshyna@gmail.com

ВЧИТЕЛЬСТВО В ЄВРОПІ: ІННОВАЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Пандемія COVID-19 трансформувала усталену впродовж століть модель організації освіти. Перехід від очного до дистанційного і змішаного форматів навчання актуалізував роль вчительства у забезпеченні учнів якісною освітою на засадах рівних можливостей. Усвідомлюючи важливість місії вчителів Європейський Союз (ЄС) докладає зусиль для посилення значущості вчительської професії. Метою дослідження є осмислення інноваційних орієнтирів ЄС щодо розвитку вчительства для України.

Вчительство вбачається одним з ключових складників флагманської ініціативи ЄС «Європейський освітній простір» (2020), яка покликана сприяти державам-членам у розбудові стійких та інноваційних систем освіти і підготовки. Європейський освітній простір у документі трактується як справжній європейський простір навчання, що приносить користь усім, хто навчається, викладачам та установам.

Необхідність підтримки вчительства обумовлена такими викликами, як:

- старіння вчительського контингенту: близько 40% вчителів основної школи досягли 50-річного віку і старше і лише менш ніж 20% є молодшими 35 років, третина усіх вчителів піде на пенсію впродовж наступного десятиліття;
- нестача вчителів є викликом, який інтенсифікується з кожним роком в усіх країнах ЄС. Не вистачає як вчителів-предметників (природознавства, технології, математики, іноземних мов), так і вчителів у відділених сільських районах.

В цих умовах відбувається осмислення інноваційних орієнтирів і кращих практик розвитку вчительства в Європі. Значна увага приділяється напряму входженню в професію та професійному розвитку вчителів:

- у більшості європейських країн функціонує відповідна система індукції тривалістю в один рік, яка є обов'язковою для всіх молодих вчителів;
- 93% усіх вчителів основної школи у 2018 р. стали учасниками курсів підвищення кваліфікації, яке є нормативною вимогою в усіх країнах ЄС;
- більшість європейських країн надають викладачам можливість взяти оплачувану відпустку для підвищення кваліфікації впродовж тижня та більше;
- мобільність вчителів розглядається потужним інструментом підвищення кваліфікації; найчастіше у програмах мобільності беруть участь вчителі іноземних мов; загалом впродовж 2013-2018 рр. мобільність зросла на 16% і становила 40,9% у 2018 р.
- в країнах Західної та Північної Європи існують національні програми фінансування вчительської мобільності за кордоном з метою професійного зростання. Мобільність є активнішою в тих країнах, де розроблено відповідні національні програми.

Європейська Комісія в рамках розбудови Європейського освітнього простору планує покращити можливості професійного розвитку вчителя та визнання розвитку індивідуальної компетентності, набутої в різних контекстах. З цією метою планується подальша диверсифікація кар'єрних можливостей для вчителів та керівників шкіл, інтенсифікацію навчальної мобільності вчителів як і перетворення її на невід'ємну частину неперервної освіти.

Література

1. European Commission. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of Regions on achieving the European Education Area by 2025 (2020). URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/communication-european-education-area.pdf>
2. European Commission/EACEA/Eurydice. Teachers in Europe: Careers, Development and Well-being. Eurydice report. Luxembourg: Publications Office of

УДК 37(477):373.5.014.3

Лопатка Г.Ф.,
кандидат біологічних наук,
доцент кафедри змісту і методик
навчальних предметів ТОКІППО
g.lopatka@ippo.edu.te.ua

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ – ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Суспільні тенденції трансформації країни в напрямку інноваційної політики призвели до необхідності розвитку інноваційної діяльності в освітній практиці. Така діяльність базується на пошуку та вдосконаленні теоретико-методологічних, методичних основ принципів та підходів в педагогічній практиці, усвідомлення важливості впровадження інновацій в освітній процес [4].

В умовах розбудови національної системи освіти важливого значення набуває інноваційна діяльність закладів загальної середньої освіти, яка характерна системним експериментуванням, апробацією та застосуванням інновацій в освітньому процесі.

Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Впровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє системним мисленням, розвиненою здатністю до творчості, сформованою і усвідомленою готовністю до інновацій.

Педагогів-новаторів такого типу називають педагогами інноваційного спрямування, яким властива чітка мотивація інноваційної діяльності, здатність не лише включатися в інноваційні процеси, але і бути їх ініціатором.

Інноваційна діяльність в освітньому процесі несе в собі зміни та вдосконалення освітнього процесу під час розробки, пошуку та запровадження методологічних, концептуальних нововведень. Нажаль інноваційна діяльність освіти в Україні характеризується відсутністю цілісності та системності у розробці і освоєнні інновацій.

Проблемам інноваційної діяльності в освітній сфері було присвячено чимало досліджень провідних вчених, серед яких О.Козлова, Л.Ващенко, М.Поташник, М.Бургін, Л.Даниленко, І.Дичківська, Н.Анісімов, М.Кларін, О.Остапчук, І.Підласий та інші. Ці дослідження сприяли вдосконаленню та зміні традиційних концепцій і поширенню нововведень, формуванню інноваційного способу діяльності педагогів. Але, незважаючи на велику кількість досліджень у цьому напрямі, досі відсутні єдині підходи в розвитку інновацій.

Джерелом розвитку сучасного закладу освіти є творча й інноваційна діяльність, яка знайшла втілення в розробленні й упровадженні елементів нового змісту освіти, нових освітніх технологій [2].